



**USAID**  
FROM THE AMERICAN PEOPLE



# Невідкладна контрацепція

**РАЗОМ ДО ЗДОРОВ'Я**  **TOGETHER FOR HEALTH**

ПРОЕКТ ПОКРАЩЕННЯ ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї ТА РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ  
IMPROVING FAMILY PLANNING & REPRODUCTIVE HEALTH IN UKRAINE

Разом до Здоров'я фінансується Агенством США з Міжнародного Розвитку та впроваджується корпорацією Інститут Дослідництва та Тренінгів JSI у співробітництві з Академією Сприяння Освіті та Школою Громадського Здоров'я Гарвардського Університету

**Невідкладна контрацепція (НК)** - збірне поняття, в основі якого лежить принцип використання різних видів контрацепції (ОК, ПТ, ВМК і ін.) у першу добу після незахищеного статевого акту, з метою запобігання настанню небажаної вагітності.

**Невідкладна контрацепція також відома як:**

- Таблетки наступного ранку.
- Посткоітальна контрацепція.
- Вторинна контрацепція.



# Типи невідкладної контрацепції

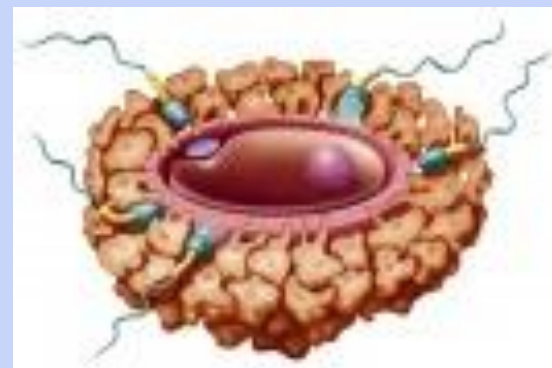
- Комбіновані естроген-гестагенні ОК.
- Прогестагени.
- Внутрішньо маткові засоби (ВМК).
- Антипрогестогени (АП).



# Механізм дії невідкладної контрацепції

- Прискорення транспорту яйцеклітини по маткових трубах.
- Гальмування імплантації заплідненої яйцеклітини.
- Викликає лютеоліз.

Точний механізм дії невідкладних контрацептивів залежить від того дня менструального циклу жінки, коли вона мала незахищений статевий контакт, часу застосування та методу невідкладної контрацепції.



## Препарати, що використовують для проведення невідкладної контрацепції та режими її проведення

Вид препарату	Режим призначення
Низькодозовані ОК (30-35 мкг етінілестрадіолу)	Прийняти 4 таб. одномоментно, не пізніше 72 год. після статевого акту. Повторно прийняти 4 таб. через 12 год.
Високодозовані ОК (50 мкг етінілестрадіолу)	Прийняти 2 таб. одномоментно, не пізніше 72 год. після статевого акту. Повторно прийняти 2 таб. через 12 год.
Прогестогенові таблетки	Прийняти дозу левоноргестрелу 1,5 мкг одномоментно <b>або</b> Прийняти дозу левоноргестрелу 0,75 мкг протягом 72 год., повторно прийняти 0,75 мкг через 12 год.
ВМК	Можна ввести ВМК протягом перших 5 днів
Антипрогестини	Прийняти 600 мг протягом 72 год.

## Переваги методу НК:

- Усі типи НК досить ефективні (вагітність у цьому циклі виникає лише у 3% жінок).
- ВМК забезпечує також тривалий контрацептивний захист.



## Показання до застосування НК:

- „незахищений” (без використання будь-якого протизаплідного засобу) статевий акт
- у випадку виявлення дефекту бар'єрних протизаплідних засобів
- при порушенні регулярності у прийомі гормональних таблеток (пропуск прийому 1 і більше таблеток)
- остання ін'єкція ДМПА більше ніж 16 тижнів тому назад
- застосовування методу природного планування сім'ї і порушення утримання від статевого акту у фертильні дні
- у випадку зґвалтування, особливо в підлітків.

# Невідкладна контрацепція: Консультування

**Переконайтеся, що пацієнтка не хоче вагітності.**

## Поясніть:

- Як правильно використовувати контрацептив.
- Невідкладна контрацепція не повинна застосовуватися регулярно.
- Нудота і блювота є звичайним побічним ефектом при застосуванні КОК і ПТ, а також спазми - це звичайний побічний ефект при використанні ВМК.
- Таблетки невідкладної контрацепції не забезпечують захист після закінчення їх дії.
- Таблетки невідкладної контрацепції не зможуть викликати негайної менструації.
- Таблетки невідкладної контрацепції не захищають від зараження ІПСШ, ВІЛ/СНІДом.



*Запропонуйте пацієнтці методи регулярної контрацепції*



# Ефективність методу

*Ефективність методу* складає 96 %, якщо з моменту „незахищеного” статевого акту пройшло не більше 72 год.

Це досягається за рахунок введення гормональних препаратів у дозах значно перевищуючих такі при стандартному циклічному режимі їх використання, що зумовлює частоту виникнення побічних ефектів.

Так доза естрогену підвищена до 0,5 мкг, а прогестагену -750 мкг.



# Ефективність методу (продовження)

*Ефективність* невідкладних контрацептивних засобів збільшується у відповідності з тим, наскільки швидко після незахищеного сексуального контакту їх було використано. Це означає, що прийом цих засобів має відбутися якомога скоріше, тому що їх ефективність значно зменшується з перебігом часу.



## Недоліки методу НК:

- ефективність КОК і антипрогестогенів спостерігається тільки у випадку прийому препаратів не пізніше 72 годин після незахищеного статевого акту;
- ефект ПТ виражений тільки тоді, коли вони прийняті протягом 48 год. після незахищеного статевого акту;
- висока ймовірність появи побічних ефектів, властивих гормональним таблеткам (результат використання високих доз);
- ефективність ВМК тільки у випадках її введення протягом 5 днів після незахищеного статевого акту;
- вводити ВМК не можна жінкам з ризиком зараження ІПСШ, ВІЛ/СНІДу.



## Побічні ефекти:

- Нудота та блювання.
- Головний біль.
- Хворобливість у грудях.
- Черевний біль.
- Зміни менструального циклу – більш скудні або більш рясні менструації (не так часто).



# Загальні положення

- Засоби невідкладної контрацепції вважаються у цілому безпечними для здоров'я.
- Не існує такого стану здоров'я, за якого людині не міг би бути рекомендований той чи інший засіб невідкладної контрацепції.
- Ті стани здоров'я, за яких певним категоріям пацієнтів не може бути рекомендований тривалий прийом КОКів, не є перешкодою для використання КОК у якості невідкладних контрацептивних засобів.

## Використання довготривалих контрацептивних засобів після НК:

- **Презервативи та сперміциди:** використання можна розпочати одразу після невідкладної контрацепції.
- **КОКи:** перша таблетка приймається наступного дня після припинення використання невідкладної контрацепції; поряд з цим, протягом наступних 7 днів необхідно користуватися презервативами.



## Використання довготривалих контрацептивних засобів після НК (продовження):

- **Ін'єкції та імпланти:** можна розпочинати протягом 7 днів з початку менструального циклу. До того часу мають використовуватись презервативи.
- **ВМК:** Жінка, яка у якості довготривалого методу контрацепції обирає ВМК, може ввести її протягом 5 днів від часу незахищеного статевого контакту замість використання засобів невідкладної контрацепції.



# ДЯКУЄМО!

*Ця презентація була розроблена завдяки щедрій підтримці американського народу з допомогою Агентства США з Міжнародного Розвитку.*

*Відповідальність за зміст цієї презентації несе Корпорація Інститут Дослідництва та Тренінгів JSI; інформація, яка відображена в цій презентації не завжди поділяє погляди Агентства США з Міжнародного Розвитку або уряду Сполучених Штатів.*